

Høringsuttalelse til utkast til lov om Norsk Kulturråd

OEJO SARK-03-201124985-27

Hva saken gjelder:

Det Kongelige Kulturdepartementet har i e-post sendt høringsnotat med utkast til ny lov for Norsk Kulturråd til høring. Bergen kommune er høringsinstans. Høringsfristen er 1. september. Byrådsavdelingen har fått innvilget utsatt frist til 19. september slik at saken kan nå bystyrets møte mandag 17. september.

Lovforslaget er en rammelov hvor det ytre rammeverket for Kulturrådets virksomhet fastsettes. Formålet med lovforslaget er å oppdatere og presisere det grunnleggende organisatoriske regelverket om Kulturrådet og spesielt avklare og tydeliggjøre rådskollegiets faglige selvstendighet.

Lovforslaget inneholder en bestemmelse som presiserer hva Kulturrådet er, en formålsbestemmelse, en rammebestemmelse om rådets oppgaver, delegasjonsmyndighet og sammensetning, en rammebestemmelse om direktøren og fagadministrasjonen, en bestemmelse om begrensning i instruksjonsmyndigheten over rådet, en bestemmelse om begrensning i klageadgangen til departementet og departementets omgjøringsmyndighet og en forskriftshjemmel for tilskuddsforskrifter.

Kulturrådet skal fortsatt være et statlig forvaltningsorgan med hele landet som virkefelt delt i to enheter, et rådskollegium og en administrasjon. Rådskollegiet ble opprettet og utviklet for å ivareta det såkalte «armlengdes avstand- prinsippet» ved fordeling av tilskudd på grunnlag av kunst- og kulturfaglig skjønn. Det ble vektlagt at beslutningene skulle fattes av et organ med nødvendig faglig kompetanse og at de politiske myndigheter ikke skulle styre hvordan kunst og kultur innholdsmessig utviklet seg.

Denne selvstendigheten og rådets faglige uavhengighet samt en tydeligere ansvarsdeling mellom politisk nivå og rådet utgjør i hovedsak formålet med det nye regelverket. I loven er det foreslått å begrense departementets instruksjonsmyndighet ved enkeltvedtak om fordeling av tilskudd. Dette gjelder alle tilskuddssaker som rådet er gitt kompetanse til å avgjøre, dvs tildelinger fra Kulturfondet og andre bevilgninger, som delegeres til rådet for fordeling etter skjønn. Dette innebærer at tilskuddsvedtak som rådet er gitt kompetanse til å avgjøre, ikke kan omgjøres etter forvaltningsloven § 35 på grunnlag av et annet kunst- og kulturfaglig skjønn. Regelen vil gjelde både for rådets vedtak og vedtak fattet i underutvalg etter delegasjon fra rådet.

Gjennom årene er flere oppgaver blitt delegert til Kulturrådet. Gjennom den nye poststrukturen og overføring av budsjettposter, er det tatt grunnleggende grep for å bedre klargjøre arbeidsdelingen mellom politiske myndigheter, departementet og Kulturrådet. Kulturrådet kan gi ettårige prosjekttilskudd over post 55 og flerårige prosjekttilskudd under post 56. Drifts- og grunntilskudd gis under post 74. Det er en forutsetning at det enkelte tiltak skal ha en viss stabilitet.

Vurdering og høringsinnspill

Byrådet ser verdien av at Kulturrådet gis myndighet til å utøve kunst- og kulturfaglig skjønn ved fordeling av midler. Rådet behandler årlig et meget stort antall søknader og rådet fordeler midler utfra et kunst- og kulturfaglig skjønn, som krever stor kunstfaglig kompetanse. Byrådet ser at departementets begrensede instruksjonsmyndighet i tilskuddssaker er nødvendig for å tydeliggjøre og gjennomføre rådets

faglige autonomi. Byrådet ser at det kan være en fordel om Kulturrådet i tildelingsbrev til tilskuddspart formulerer begrunnelse for tildeling eller avslag.

Byrådet deler departementets syn at det er kan være en fare at den politiske styringen av kunsten kan øke når kulturbudsjettene øker. Dette kan unngås ved at ansvaret for fordeling av tilskudd flyttes ut av departementet og inn i Kulturrådet. Byrådet vil imidlertid presisere at dette krever en stor bevissthet ved sammensetningen av rådet og de nedsatte underutvalg, som må ha representasjon fra hele landet for å ivareta regionale interesser. Norsk kulturråd er lokalisert til Oslo, og med et råd og fagutvalg med representasjon fra andre landsdeler, kan ordningene fungere rimelig godt med hensyn til fordeling.

Byrådet ser det videre som positivt at Kulturrådet kan gi flerårige prosjekttilskudd og driftstilskudd og at fondsstrukturene gir muligheter for å følge gode prosjekter over tid. Byrådet mener imidlertid at institusjons- og organisasjonsbygging ofte tar mer enn 3 år, og i flere sammenhenger har 5 år vært nevnt som en mer adekvat tidshorison. Selv med 5 års tilskudd vil svært mange kulturorganisasjoner / institusjoner være avhengig av fortsatt tilskudd til driften, noe som i mange tilfeller er et for stort løft for lokal og regional forvaltning alene. Det bør praktiseres en automatikk i at man tar en evaluering, med etterfølgende videreføring på øremerket post, i de tilfeller der man konkluderer med at prosjektet er vellykket. Dersom evalueringen skulle tilsi at prosjektet ikke viser tilfredsstillende resultater, bør prosjekthaver få melding om at prosjekttilskuddet vil opphøre. Praksisen slik den er nå, er rett og slett dårlig ressursbruk. Det er positivt at kommunal satsning, slik Byrådet erfarer i Bergen, styrker sjansen for flerårige tilskudd fra Kulturrådet, men manglende statlig videreføring av de beste prosjektene, gir lokal kulturforvaltning et uforholdsmessig stort ansvar.

Eksempler her er de nasjonale pilotprosjektene Proscen og Visp, produsentenheter for henholdsvis scenekunst og visuell kunst, som ikke hadde kunnet komme i stand uten bevilgninger fra både Norsk kulturråd og Bergen kommune. Men hva skjer når det 3-årige tilskuddet fra Kulturrådet opphører?

Kulturrådet har i mange år forvaltet prosjektmidler til arkivformål. Forholdsvis nytt er det at rådet har overtatt den rolle ABM-utvikling hadde med hensyn til utviklingsoppgaver vedrørende arkiv og museum. Byrådet ber departementet tydeliggjøre rollefordelingen mellom Riksarkivet og Norsk kulturråd når det gjelder den faglige utviklingen av arkivdanningen.

Byrådet har ingen øvrige merknader til lovforslaget slik det presenteres i høringsutkastet.

Begrunnelse for fremleggelse for bystyret:

Jfr. Byrådets fullmakter bystyresak 260-11. Det vises til § 7: Byrådet selv avgjør høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune. Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av bystyret.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret avgir høringsuttalelse til utkast til lov om Norsk Kulturråd slik det fremkommer i saken.

Dato: 16. august 2012

Monica Mæland
byrådsleder

Gunnar Bakke
byråd for kultur, næring, idrett og kirke

Vedlegg: Vedlegg: Høringsnotat – utkast til lov om Norsk kulturråd

Høringsuttalelse til utkast til lov om Norsk Kulturråd

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 190912 sak 197-12 og fattet følgende vedtak:

1. Bystyret avgir høringsuttalelse til utkast til lov om Norsk Kulturråd slik det fremkommer i saken.
2. Lovutkastet understreker behovet for en "kritisk distanse" mellom overordnede bevilgende myndigheter og Kulturrådet. For å styrke denne distansen vil det være naturlig at Kulturrådets geografiske plassering blir utenfor Osloregionen. Bergen har den nødvendige geografiske avstand og har det nødvendige kulturfaglige miljøet som gjør at byen er en god vertskapsby for Norsk Kulturråd.

Merknad

De fleste kunstfaglige institusjoner og miljø befinner seg i dag i Oslo-regionen. De overordnede retningslinjene må sikre at det tas regionale hensyn i forhold til de prioriteringer som gjøres

Bystyrets behandling:

Følgende representanter tok ordet:

Charlotte Spurkeland (H) og Ruth Sølvi Brudvik (A).

Votering:

Innstillingen ble vedtatt enstemmig.

Merknad fra innstillingen ble vedtatt med tilslutning fra alle partier

Komite for kultur, idrett og næring behandlet saken i møtet 040912 sak 40-12 og avga følgende innstilling:

Komiteens innstilling er likelydende med bystyrets vedtak.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret avgir høringsuttalelse til utkast til lov om Norsk Kulturråd slik det fremkommer i saken.